

Правовий статус англійської мови в Україні

Олена Павлусенко

*викладачка Фахового коледжу Університету КРОК,
викладачка кафедри іноземних мов та загальноосвітніх дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: OlenaP@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-4350-0147*

Розглядаючи дане питання, варто зазначити, що англійська мова відіграє надзвичайно важливу роль в сучасному світі. Як наслідок, всі країни світу приділяють значну увагу вивченню даної мови своїми громадянами. Адже володіння нею – це не просто чиясь забаганка, а вимога часу, якій всі ми повинні слідувати, якщо хочемо йти в ногу з часом.

«Учітесь, читайте, і чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь...» [1]. Старі, добрі слова із творчості письменника Т. Г. Шевченка, який вільно володів трьома мовами. Крізь призму часу, саме вони стали пророчими для українців в умовах викликів сьогодення.

Наразі майже кожен громадянин світу хоче володіти даною мовою, хоча б на початковому рівні, аби бути в тренді та не пасти задніх. Очевидно, той факт, що ти володієш англійською на достатньому рівні, характеризує тебе як успішну, просунуту, сучасну, мислячу особистість. Сьогодні знання англійської – це вікно в міжнародний світ можливостей. Саме знання мови відкриває ці можливості та допомагає досягати поставлених цілей.

Володіння мовою міжнародного спілкування є однією з основних вимог для тих, хто планує зробити вдалу кар'єру та претендує на високі посади. Якщо раніше вимоги до знання англійської висували тільки міжнародні компанії, то наразі такі стандарти стають обов'язковими і в Україні. У процесі популяризації вивчення іноземної мови, наближення до європейських стандартів, володіння англійською мовою є інструментом зростання конкурентоспроможності нашої держави в процесі Європейської інтеграції.

Не можна не звернути увагу на те, що наразі Україна має статус кандидата у члени Європейського Союзу, але все ще залишається відокремленою від ЄС мовним бар'єром. Порівняно з іншими країнами Європи Україна відстає в готовності громадян спілкуватися іноземною мовою, у тому числі англійською.

Згідно з даними дослідження, яке провів Київський міжнародний інститут соціології (KMIC) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), у період з 25 грудня 2022 року - 6 січня 2023 року методом онлайн-інтерв'ю, певні знання з англійської мови має 51% громадян України. Майже кожен другий опитаний (49%) не має жодних навичок володіння англійською – не може навіть прочитати і зрозуміти короткий текст [2].

Також, зазначається, що рівень володіння іноземною мовою є вищими серед більш молодих, освічених та заможних людей. Відносно більше поширення володіння іноземними мовами спостерігається у містах з населенням понад 500

тисяч осіб (77%) та столиці (84%) [2].

Враховуючи вимоги сьогодення та з метою посилення мотивації до вивчення іноземних мов, стимулювання інтелектуальної та мовної активності громадян України, розширення їх світогляду, Президент України Володимир Зеленський, цілком слушно запропонував Парламенту, внісши на розгляд проєкт закону №9432, офіційно закріпити статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні [3]. 22 листопада Верховна Рада підтримала в першому читанні даний законопроєкт, який зобов'язує володіти англійською мовою певних держслужбовців, а також працівників екстреної допомоги та низки інших сфер. «За» віддали свої голоси 278 народних обранців. [4].

Як ми вже раніше зазначали в своїх публікаціях, важливість вищезазначеної іноземної мови в сучасному світі на даний час досить велика. У недалекому минулому англійська була для нас іноземною, а сьогодні-міжнародною [5]. Отже, з впевненістю можемо стверджувати, що трансформація статусу англійської мови в Україні – це необхідність і стратегічний крок до повноцінного членства нашої держави в ЄС, адже знання англійської мови – ключова компетенція в умовах глобалізаційних змін.

Обґрунтовуючи вищезазначені аспекти, варто наголосити на тому, що мовна політика держави — є одним з пріоритетних напрямків розвитку України. Глобалізаційні процеси, що відбуваються досить стрімко на нашій планеті, акцентують увагу та підвищують інтерес до використання мов, зокрема англійської.

Президент має на меті посилити роль англійської мови, надавши їй статус міжнародної в Україні. Це є беззаперечно вдалим рішенням.

Доречно зазначити, що зміна функцій англійської мови також має торкнутися освіти та професійної сфери. Адже рівень володіння мовою міжнародного спілкування безпосередньо пов'язаний з рівнем заробітної плати, конкурентоспроможності кожного громадянина на ринку праці.

Як наслідок, варто було б, на нашу думку, щоб англійська стала обов'язковою для вивчення в усіх закладах освіти, починаючи з дошкільних, з проміжковим контролем рівня знань всіх здобувачів освіти. Враховуючи той факт, що згідно з останніми даними Міністерства освіти і науки України, переважна більшість українських учителів англійської мови володіють нею на рівні B2. Це висвітлює якісний потенціал освіти в Україні та її роль у підготовці майбутнього покоління [6].

У контексті вищевикреслених питань, надзвичайно своєчасним буде, на нашу думку, запуск урядового проєкту з вивчення англійської мови, що має назву “The Future Perfect” [7]. Основною метою даної програми є офіційне закріплення статусу англійської мови, як мови міжнародного спілкування в Україні, надання кожному українцю нових можливостей для професійного та особистого розвитку. «Англійська мова буде двигуном їх просування, драйвером успіху та запорукою самореалізації для тисяч людей», — заявив Денис Шмигаль, Прем'єр-міністр України [8].

Підсумовуючи все вищевикладене, ми можемо зробити висновки, що англійська — всесвітня мова. В багатьох країнах вона займає дуже важливе місце як мова торгівлі, бізнесу, дипломатії.

Прийняття вищевказаного законопроекту, на нашу думку, сприятиме опануванню англійської мови громадянами України, активізації процесів інтеграції українців у європейську спільноту, формуванню суб'єктності України у світових глобалізаційних процесах та підвищенню рівня її конкурентоспроможності.

Ми впевнені, що процес ухвалення спеціального закону про англійську мову, буде нелегким та надзвичайно дискусійним. І це цілком прийнятно. Адже спір є однією з форм людської комунікації, в межах якої уточнюються позиції опонентів, розробляється оптимальне вирішення проблеми, народжується істина.

Ключові слова: англійська мова; право; міжнародне право; історія; інститут.

Список використаних джерел

1. *Ukrlib.com.ua*. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=20033>. (дата звернення: 27.11.23).
2. *Life Pravda // Life Pravda*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/11/3/257438/>. (дата звернення: 27.11.23).
3. *Jurliga.ligazakon.net*. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/220531_prezident-vns-v-raduzakonoprokt-shchodo-statusu-angliysko-movi-v-ukran. (дата звернення: 27.11.23).
4. *Vechirniy Kyiv*. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/91395/>. (дата звернення: 28.11.23).
5. *Правничий вісник Університету «КПОК»*. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/360>. (дата звернення: 26.11.23).
6. *Слово Про Слово*. URL: <https://slovoproslovo.info/90-ukrainskih-uchiteliv-angliyskoi-movi-dosyagli-rivnya-b2/>. (дата звернення: 28.11.23).
7. *Міністерство освіти України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/future-perfect-v-ukrayini-startuye-nacionalnij-proyekt-z-populyarizaciyi-anglijskoyi-movi>. (дата звернення: 28.11.23).
8. *Суспільне Медіа*. URL: <https://suspilne.media/607349-urad-planue-zapustiti-vseosaznu-programu-z-vivcenna-anglijskoi-movi-smigal/>. (дата звернення: 28.11.23).